

Sivistysvaliokunta

Lausuntopyyntö 22.09.2017

Lausunto hallituksen esityksestä laiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä

Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry kiittää mahdollisuudesta lausua sivistysvaliokunnalle laista valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä, ja lausuu kunnioittaen seuraavaa.

Yleistä

SAMOK pitää lakiesitystä kannatettavana. Yhtenäistämällä opintoihin liittyviä tietoja yhden oppijanumeron taakse lakiesitys parantaa opiskelijan oikeusturvaa ja mahdollistaa tietojen helpomman tarkastelun opintojen eri vaiheissa. Esitys myös tukee kärkihanketta julkisten palveluiden digitalisoinnista.

Kuitenkin SAMOK haluaa huomioida, että näin mittavan rekisterin keräämiseen liittyy myös riskejä. On varmistettava, että opiskelija ja tietoja käyttävät henkilöt ymmärtävät rekistereissä tai luovutuspalvelussa tehtävien toimenpiteiden merkityksen. Pääsy rekisteriin tulee myöntää vain olennaisesti käsiteltävään tehtävään liittyviin tietoihin, ja tietojen tarkastelusta on jäätävä merkintä rekisteriin. Opiskelijalla on oltava katseluoikeus kaikkeen hänestä tallennettuun tietoon. Toisaalta opiskelijan luovuttaessa tietoja eteenpäin, hänen on tunnistettava mitä tietoja suoritettavassa luovutuksessa siirtyy. Tässä yhteydessä on hyvä ohjeistaa korkeakouluja ja opiskelijoita omasta tietoturvastaan.

Opiskelijavalinta- ja ylioppilastutkintorekisterit

SAMOK pitää esityksen lukuja ylioppilastutkinto- ja opiskelijavalintarekistereistä kannatettavina. Toivomme, että rekisterien laaja hyödyntäminen valinnoissa vähentää valinnan riippuvuutta paperisista todistuksista sekä vähentää virheellisten valintapäätösten määrää.

Korkeakoulujen valtakunnallinen tietovaranto ja tietojen luovutuspalvelu

Pidämme esityksen lukuja valtakunnallisesta tietovarannosta ja siihen liitettävästä tietojen luovutuspalvelusta kannatettavina. Opiskelija saattaa erityisesti

tulevaisuudessa tehdä joitain osia tutkinnostaan eri korkeakouluissa, jolloin opiskelijan tietojen siirtyminen sujuvasti, luotettavasti ja ilman tulkinnanvaraa on oikeusturvan kannalta olennainen tavoite. Myös esimerkiksi opintotuen myöntämiseen liittyvä edistymisen seuranta voidaan rekisterin kautta tehdä nykyistä luotettavammin ja reaaliaikaisesti ilman erillisiä selvityksiä. On tärkeää, että luovutus päätöksiä hallinnoiva Opetushallitus tiedottaa myös viranomaisille tehtävistä luovutuksista opiskelijaa esimerkiksi luovutuspalvelun kautta.

Tietovarantoon ja luovutuspalveluun liittyy myös olennaisesti opiskelijan mahdollisuus luovuttaa opintotietojaan kolmansien osapuolten palveluihin. Tämä avaa mahdollisuuksia luoda opiskelijalle räätälöityjä palveluita niin opintojen edistymisen seurantaan, opiskelija-alennusten tarjoamiseen kuin työnhakuun liittyen. Henkilökohtaisen datan hallinta on olennainen osa digitaalista yhteiskuntaa, jossa kuitenkin haluamme painottaa tietoturvakoulutuksen merkitystä.

Helsingissä 20. syyskuuta 2017

Max Laihonen
Varapuheenjohtaja

Miikka Lönnqvist
Toiminnanjohtaja

Lisätietoja:

Max Laihonen
Varapuheenjohtaja
max.laihonen@samok.fi
050 389 1001